

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCI.

ABONAMENTUL:

Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 2.50.
Pentru România 15 lei pe an.

INSERTIUNILE:

să socotesc după tarifă, cu prețurile
cele mai moderate.

Abonamentele și inserțiunile să plătesc totdeauna înainte.

Îngrijirea vinului.

(Urmare).

De Nicolae Simulesc.

2. Tescuirea.

Pentru stoarcerea mustului din struguri viierii nostri să folosesc și acum, în multe părți, de vechiul teasc rămas din zile, unii însă au început folosirea teascurilor aflate în timpul mai nou.

Încât pentru acesta n'avem decât să îndemnăm pe viierii noștri, ca în locul teascului de lemn, foarte greoi și care cuprinde în curte mult loc, să folosească teascurile noaună: mici, spornice și desăvârșite întru îndeplinirea lucrărilor de tescuire.

Adevărat, că teascurile de cari vorbim sunt ceva mai scumpe, dar' făcând socoteală între sporiul de must ce-l avem după acelea față de teasc vechiu, vom afla, că câștigul nostru va fi mai mare.

Până când cu teasc vechiu din 100 kgr. struguri, vom stoarce vre-o 60 l. must, cu un teasc sistem Rehn, Rauschenbach sau Mabile, vom căpăta 70—75 l.

Dacă prin urmare avem 25 măji m. struguri de tescut cu un teasc sistem nou vom câștiga față de cel vechiu 2½ hl. must.

De sine înțeles deci, că teascurile de lemn folosite în trecut va trebui să le înlocuim cu sistemul nou de teascuri între cari e de recomandat mai ales sistemul Mabile ca cel mai desăvârșit.

Puși strugurii la teasc, ei sunt a să stoarce până atunci până când vedem, că nu mai curge must, — semn că acela s'a stors de ajuns

Unii viieri după prima tescuire, scot trevele, le desfac bine și le pun de nou în teasc, încercând totala stoarcere a mustului.

În cazul acesta dacă totuș ar mai fi rămas must, întrucât strugurii vor fi fost bine copti, el poate fi dulce, dacă însă strugurii n'au fost deajuns copti, va fi puțin acru și e a să folosi ca vin de casă pus deosedit de vinul celalalt.

3. Treverele.

Rămășițele de struguri ce le scoatem din teasc după stoarcerea mustului, sub numirea de trevere, viierii le folosesc și pe acelea. Ele să întrebuințează la ferberea rachiului de trevere sau pentru liuriu, care este o beutură răcoritoare, cu gust acrișor, destul de plăcut.

4. Rachiul de trevere.

Dacă dorim să ferbem rachiul de trevere, acestea trebuesc bine păstrate până la folosirea lor pentru-că ușor să pot strica.

Venind în atingere cu aerul sau fiind pusă într'o bute neîngrijită, să pot mucezi.

Pentru a le păstra în bănăstare, după tescuire, trevele să pun fără amânare într'o cadă sau bute care la un cap va fi deschisă, adecă îi lipsește fundul.

Aci după-ce le-am bătut bine cu picioarele sau cu o bucată de lemn potrivită, ca să nu rămână vre-un loc gol cu aier, deasupra le coperim cu foi de viță ș'apoi cu o pătură de pământ moale, mestecat cu cenușe de lemn, asemenea bine bătut.

La timpul său ele să vor desface și folosi pentru facerea rachiului care să ferbe ca toate celelalte rachiuri.

5. Liuriul.

Liuriul pregătit de viierii noștri în forma cunoscută din vechime e destul de bun, el însă poate fi pregătit cu mult mai bine după îndrumarea de mai jos.

Dacă s. p. un viieriu care a avut 20 hl. must din treverele ce au rămas dela tescuire vrea să facă liuriu îl va pregăti astfel:

Treverele scoase din teasc, după-ce au fost bine des-

făcute, să pun într'o cadă sau bute căreia îi lipsește un fund și în sara acelei zile toarnă peste ele $4\frac{1}{2}$ hl. apă curată. Tot odată într'o altă cadă să pune $\frac{1}{2}$ hl. apă în care topim 75. kgr. zahăr alb, curat.

Topirea (dizolvarea) zahărului să face în următorul mod: Zahărul tăiat în bucăți mici se pune într'un săculeț de pânză curată bine legat și după ce deasupra căzii s'a pus deacurmezișul un lăstariu legăm săculețul de acesta așa ca zahărul să fie de tot în apă.

În ziua următoare, fiind zahărul topit de tot, apa din cadă o punem într'o bute de $6\frac{1}{2}$ hl. și după ce treverele în cari peste noapte a stat apa pusă de cu sară, le tescuim bine, apa cu must ce vom stoarce, o băgăm acum în butea în care am fost pus apa cu zahăr și le mestecăm bine.

Astfelu, după ce liuriul a tert și l-am tras de câteva ori, vom avea 6 hl. de beutură bună, poate mai bună decât vinurile ce de multe ori le cumpărăm din crâșmă cu bani scumpi.

Liuriul poate fi pregătit și în următorul mod:

Treverele rămase la tescuire dela 20 hl. must după ce au fost bine desfăcute, le punem într'o cadă mai mare și peste acelea turnăm 5 hl. apă curată în care am topit 70—75 kgr. zahăr și le lăsăm așa timp de 36—48 ciasuri, când încep să fearbă. Acum le punem la teasc, stoarcem liuriul pe care îl punem apoi în bute și după ferbere îl tragem asemenea vinului.

Pentru a avea un liuriu bun, treverele nu trebuiesc ținute prea mult în aer pentru că venind ele în atingere cu aerul să pot înăcri sau otăți și din astfel de trevere liuriul nu va fi bun.

Din această cauză și legea oprește folosirea treverelor pentru facerea liuriului, dacă dela tescuire au trecut mai mult de 3 zile.

Dacă pentru ștoarcerea mustului putem tescui încă odată treverele, la ștoarcerea liuriului aceasta e oprită prin lege. Ele deci se vor stoarce numai odată.

Art. de lege XXIII. 1893 pentru facerea liuriului îngăduie numai folosirea zahărului alb sau a zahărului galben.

Aceia lege oprește, ca liuriul să fie tăcut așa dulce precum sunt unele vinuri dulci sau a pune apă în liuriu sau liuriu în vinul de poame spre a-l înmulți.

Vinderea liuriului e îndreptățită de lege, intrucât ea se face sub numirea adevărată.

Dacă proprietariul de vin ține în pivnița sa și liuriu, e îndatorat se scrie pe bute cu litere mari: »Liuriu«.

Această numire e a să scrie așa, ca literele se nu se poată șterge.

Dacă în contra acestor restricțiuni a legii se face abateri, proprietariul poate fi judecat la o pedeapsă în bani de 50—60 coroane și pe lângă asta și cu închisoare de 2 luni.

(Va urma).

Istoria proprietății de pământ la românii dela noi.

Credem de folos obștesc a să ști și a să răspândi în cercuri cât mai largi cunoștințele despre trecutul proprietății de pământ și de păduri din țara noastră și dela marginile ei, cum și despre aceea, că ce rol au avut și cum s'a îndeletnicit poporul nostru cu lucrarea pământului dela șes și din munții noștri, în trecut.

Cu aceasta temă interesantă s'a ocupat harnicul și eruditul profesor de agronomie dl George Maior, într'o ședință a societății »Progresul silvic« a românilor de dincolo, ținută în Luna Maiu a c, — pentru care președintele acelei societăți ia mulțămît dlui profesor George Maior.

Publicăm și noi aceasta conferență interesantă după »Revista pădurilor« precum urmează:

Domnilor,

Un proverb latinesc mediaval, zicea: »Cuius regis, eius, religio«. (De ce rege te ții, aceluia lege o urmezi). Astăzi raporturile s'au schimbat, și zicem: Al cui este »pământul, aceluia este și puterea«. Urmând a vă vorbi despre pădurile românești ale Ardealului Banătu Crișanei, Maramurașului și Bucovinei, vă rog să-mi dați voie să vă desvălesc și istoricul lor, legile lor, atât cele scrise cât și cele nescrise, prin cari ele au trecut și după cari s'au hotărât, și în ce

proporție să află în ziua de astăzi. Pădurile în Transilvania, deja de timpuriu, în evul mediu, a fost mărul de ceartă și de discordie între diferitele națiuni și popoare ce s'au stabilit acolo între ai noștri, și ele au dat loc la procese nenumerate, în decurs de sute de ani, însoțite de încălcări de hotare și atrocități diverse, dintr'o parte și din alta.

Regii ungari, în decurs de mai multe sute de ani, au căutat să reglementeze proprietatea silvică și folosința obștească a pădurilor, de cele mai multe ori în detrimentul poporului nostru autohton și în folosul altor elemente străine venetice, dar' nu au prea reușit. Și cu toate acelea puhoie cutropitoare și cataclime, poporul nostru de pe acelea plaiuri, s'a putut strecura și bucura de folosul lor neștirbit, până în ziua de astăzi, și astăzi cu drept cuvânt putem susține, că cele mai multe păduri și munți sunt »ai noștri« și »ale noastre«. Și știți Domnilor, că în timpurile vechi sub termenul de pădure, nu să înțelegea numai terenul acoperit cu esențe frunzoase și rășinoase, ci și poeniile și plaiurile lipsite de vegetațiune arbustivă, cari serveau de pășune, fâneț și loc de hrană, teren de cultură, apoi zona subalpină și alpină, deasupra arboretului, acoperite de cele mai delicioase pășuni alpine, cari nu sunt întru nimic inferioare celor din Alpii Elveției, precum am arătat noi în cartea despre Fitotehnie.

Apoi pe aceea vreme, și până la venirea căilor ferate, pășunea și ghiнда sau jirul, erau foloasele principale pe cari le dădeau pădurile la noi, iar scoaterea și folosința lemnului era tare restrânsă din lipsa de capital și mijloace de transport și de veri ce debușeu, înlăuntru ori în afară. Cele mai multe păduri, erau comunale ale județelor, obștei, și considerate ca un bun comun, din cari tot natul își putea tăia și scoate lemnul necesar. Ele stăteau sub îngrijirea direcțiilor comunale ori județene.

Istoria proprietății la românii de peste munți, este foarte veche, așa putea zice că datează dela însăși formațiunea poporului român. După retragerea legiunilor romane și în decursul migrațiunii ginților, poporul nostru este grămădit în munți, unde el face plugărie, pe înălțimi unde agricultura astăzi nu rentează și nu o putem întinde, cu toată mul-

țimea brațelor și mașinilor perfecționate, de cari dispunem în timpul modern. Agricultură noastră pe acelea plaiuri și dealuri, înalte pe la acelea *hodăi* și case răslețe prin munți abia să urcă până la 1000—1200 metri deasupra nivelului mării, pe când găsim pe mulți munți înalți dela noi, urme indubitabile de agricultură veche dela 1400—1600 metri, până pe la Tâmașu Mare (cota 1680 m), care coincide cu limita extremă a culturai săcării în Alpii Elveției la Rheto romani. Dl I. Turcu, în excursiunile pe munții țării Bârsei și ai Făgărașului, ne spune: »Formațiunea pământului dela poalele Petrei Craiului, cam dela *Crepătură* în sus (cota 1428 m), peste locurile numite: *Padina lui Manu, Chicera, Podul Danciului, Podul lui Lie* și altele, adică mai întreaga parte a terenului de sub Peatra Craiului, până încolo spre Tâmaș (cota 1682 m.), pe Bârsa în sus, *arată în mod neîndoios, că pământul aici în vechime, a fost cultivat și ca ară'u:ă*. Sunt adică azi, prin păduri, pe coasta muntelui, foarte multe lvezi plane, cu rozoare înalte, ce să formează numai după îndelungată cultivare la arăturile de pe coaste sau locurile piezișe. Acum pe acelea locuri plane, mărginite de rozoare înalte și împărțite tot în atâtea parcele de arătură, sunt lemne mari de brad, bătrâne și multe urme de tulpine vechi, extirpate de pe aceste locuri de mai înainte, de unde să vede că arăturile de pe aici au încetat de sute de ani, retrăgându-se oamenii îndărăt la șes la locul comunei lor«. Alte urme de arsăturivechi să pot găsi pe coaste drepte, pe malul Oltului, în Săsime și din coace de munți.

Este acum întrebarea: Când s'a făcut acolo plugărie, care nu să mai poate face și nici că ar renta astăzi? Dacă s'ar fi făcut ea pe timpul dominațiunei romane, când țara ajunsese a să numi Dacia felix, ori după aceea? Populațiunea actuală a vechei Dacii să compune aproximativ din vre-o 15 milioane de suflete, din cari 11—12 milioane români și 3—4 milioane de neromâni streini, iar' ca să ajungă să fie necesare și acelea locuri plane de pe Padina lui Manu, Chiciora, Podul lui Lie, culturai și hranei omului, ar trebui să fie cel puțin îndoită — deci să crească la 25—30 milioane. Deci o populațiune de 25—30 milioane în Dacia Romană era mai mult ca suficientă și în stare chiar după

retragerea legiunilor și cohortelor auxiliare ale Romanilor — trupelor regulate să se apere singură contra Goților și a ori căror barbari năvălitori și nedisciplinați. Dar' dacă Dacia a fost părăsită de legiuni și de o parte din popor — evident că în ea nu fusese atâta populațiune, ca să se poată apăra singură. Deci și noi trebuie să abandonăm idea că agricultura veche din munții cei înalți s'ar fi fost făcut pe timpul dominațiunii române, înainte de Aurelian.

Ia să va fi făcut mai târziu — în epoca post-romană — în lungul decurs al migrațiunii giinților unde la șes și în câmpia deschisă năvăleau și să schimba o hordă după alta, un popor împingea și isgonia, pe altul, iar poporul nostru grămădit și apărat de desimea codrilor și ascunso-rilor munților și față de fecunditatea lui cea mare, ca să poată trăi și a-și salva sieși și alor săi viața, a trebuit să spargă țelina și să defrișeze pentru loc de hrană tot pământul numai ceva plan și să facă acolo plugărie ale cărei urme să văd și astăzi. În consecință vedem poporul român după încetarea migrațiunii popoarelor descinzând din munți în toate direcțiunile: către sud, est, nord-vest de o potrivă, și cele dintâiu documente, scrise referitoare la proprietate și înființarea de stat, la poalele munților.

Din contra popoarelor năvălitoare în decursul de 800 ani, Goții, Avarii, Longobarzii, Hunii și în fine Ungurii și Cumanii pe toate le vedem mai mult la câmp și în șesul deschis unde își au lagărele lor. Avarii au în câmpia plană castrul lor, Ungurii pleacă din stepela dela gura Donului peste stepele Ucraniei și Galiției și scobor în Ungaria pe la Muncaci, lăsând pe ruteni și români în pace, și trec biruitoari în câmpia plană — pe puste și poartă răsboaie crâncene cu germanii, slavii și românii lui Gelu și Menumorot, dar iareși numai în câmpia plană și nu în terenul accidentat, impropriu pentru desfășurarea cavaleriei lor numeroase.

Ocuparea muntelui de către români însă în parte câmpia deschisă și colinele mai ușor accesibile, și loc disponibil și pentru alții. Castelele și trecătorile prin munți ocupate și asigurate în potestatea românilor nu împedecă pe regele Ungariei Géza al II-lea să cheme la 1141 pe sașii aduși dela Rinul-de-jos și să-i așeze în regiunea deluroasă

a platoului transilvan dela Orăştie şi până la Draos şi Baraolt, şi să întemeieze cu ei am zice o provincie deosebită — Fundul regiu — compus din 7 judeţe autonome, cari să depindă numai de autoritatea regelui direct şi unde saşii taie şi răresc codrii întunecoşi, sacă bălţi şi mlaştine în văile mocirloase ale Târnavelor şi fac locuri de cultură din ele. Cu 70 ani mai târziu la 1211 regele Andrei al II-lea chemă ordinul teutonic şi l așează în țara Bârsei, cea deșartă de locuitori (?) iar' pe locuitorii de acolo, tot după acelaș document, pe români şi săcui îi mută mai departe spre vest şi est.

Tot acel rege molatec Andrei al II-lea, care a dat aristocrației drepturile și privilegiile cele mai extinse prin Bula de aur, a dat și sașilor aduși de străbunii săi Geza al II-lea și Bela al II-lea privilegiul numit *Andreian* la 1224 prin care la art. 7 face pe sași părtași composesori și la pădurile Blachilor și ale Bissenilor, iată așa din chiar senin: Iată textul în latinește.

»Preter vero supra dicta, silvam Blacorum et Bissenorum cum aquis usus communes excedento cum predictis scilicet Blacis et Bissenis eisdem contulimus, ut praefata gaudentes libertate nullii inde servire teneantur«, (după Teutsch et Firnhaber).

Intrebarea e la cari păduri ale rom. a făcut atunci părtași și pe sașii din nou veniți? Deslegarea acestei chestiuni spinoasă și nu încă în destul de deslușită, sașii au știut să exploateze în favorul lor în decurs de sute de ani, și nu fără folos. Pe baza ei pretindeau munții și pădurile românești și au luat cu forța cele dela Săliște și Tâlmaci; pe baza ei au reclamat și obținut în timpul Mariei Theresia ipotecarea întreg domeniului Făgăraș pe 99 de ani, către Națiunea săsească, din care ei au tras mari foloase, și de unde în bună parte derivă fundațiunile lor cele multe, din cari susțin azi o mulțime de școale săsești

(Va urma).

Bancnote nouă de 20 oor. Banca Austro-Ungară voește să schimbe bancnotele de câte 20 cor., înlocuindu-le cu altel nouă. Cauza schimbării e de aflat în multele cazuri de falsificare a acestor bancnote.

TACI INIMĂ.

Săracă inimă, săracă,
 Tu glasului tău zi-i să taci,
 Nu vezi că visurile mele
 M'alintă'n veacuri și prin stele
 Și nu vezi cât mă simt de bine
 Cu flacăra ce 'arde 'n mine!
 Eu cat la cer în spre lumină
 Și tu mă legi aci de tină...

Și cântăreț făr' de răsplătă
 Să cânti durerea lumii toată...
 Nu vezi tu 'n a vieții luptă
 Cum g.m. cei slabi, cu fuța suptă?
 Tu truda 'mparte-o cu trudiții
 Și amarul cu toți asuprații
 Și lanțul celor din robie
 Te sângere și te sfășie!

Ascult din pragul tinereții:
 Desertăciunile vieții
 Mă 'mbie să le iau amint'...
 O, curmă-ți strigătul ferbinte,
 Taci inimă! Mi-i calea lungă
 Și 'n zăve pasu-mi va s'ajungă;
 Cum nu pot să te smulg, mai bine,
 Și, inimă, să calc pe tine!...

Ci taci, că plânsul tău mă doare
 Și lasă sufletu-mi să zboare
 Ca vulturul în zări albastre
 De-asupra țarinilor noastre. —
 Vezi tu trezirea la viață
 În astă sfântă dimineață...
 Și-ascultă doina, doina mamă
 Cum plânge iar și iar ne chiamă!

Săracă inimă, săracă,
 Tu glasului tău zi-i să taci
 L'aud cum tremură și plânge
 Și simt că jalea lui mă frânge,
 Nu vezi că dat mi-e 'n sihăstrie
 Să-mi trec viața mea pustie
 Să cânt — și cânturile mele
 Să fie zangăt de oșele!

Nu-i timp să cânt nici smulsa flóre
 Nici jalea clipei trecătoare,
 Ori nepătrunsul de prin stele
 Să-l bată gândurile mele;
 Ci 'nvisorat să-mi fie cântul
 Să-mi cânt cu soții mei pământul!
 Să cânt a neamului durere
 Și vitejia care pierе!

„Ramuri“

N. Vulovici.

Inștiințare.

„Reuniunea femeilor române din Barșov“.

a înființat după cum se știe un »INTERNAT«, cu scop de a instrui fetițe din clasa de mijloc a societății românești în menajul casei, precum și în diferite lucruri de mână ce cad în sfera unei bune econoame.

Reuniunea întretine și subvenționează acest »Internat« cu o sumă considerabilă, numai ca să poată primi fetițe cu taxă cât să poate de scăzută.

În acest Internat se învață:

- a) a pregăti tot felul de mâncări;
- b) a spăla și a călca tot felul de albituri;
- c) a croi și a coase cu mașina tot felul de albituri și ves-
minte;
- d) a cultiva legumi;
- e) reguli igienice, și
- f) țese la răsboiu.

Pentru completarea cunoștințelor câștigate în școală, s'a introdus și o școală de repetiție prevăzută în legile statului pentru copile dela 12—15 ani.

În aceasta școală să va propune:

<i>Limba română</i>	2	curs	à	2	oare	pe	săp
<i>Limba maghiară</i>	2	»	»	2	»	»	»
<i>Limba germană</i>	2	»	»	2	»	»	»
<i>Aritmetica</i>	2	»	»	2	»	»	»
<i>Istoria și Geografia</i>	2	»	»	2	»	»	»
<i>Ist. nat. și Fizica</i>	2	»	»	1	oară	»	»
<i>Religia</i>	2	»	»	1	»	»	»
<i>Desemnul</i>	1	curs	»	1	»	»	»
<i>Scrierea</i>	1	»	»	1	»	»	»
<i>Cântări</i>	1	»	»	1	»	»	»
<i>Gimnastica</i>	1	»	»	1	»	»	»

În acest »Internat« să primesc fetițe române, cari vor fi absolvat cel puțin 3 (trei) clase primare și vor fi împlinit 12 ani.

Deoarece prin reorganizarea cea nouă a instrucțiunii numărul oarelor s'a înmulțit în mod considerabil, de aceea s'a statorit pentru completa întreținere și instrucțiune *taxa de 32 cor. pe lună*, plătită anticipativ.

Fetiței orfane și sărace pot fii primite gratuit în »Internat«.

Fetițe din Brașov, cari vor voi să petreacă numai peste zi în »Internat« plătesc pentru toată instrucțiunea și pentru prânz și ojină câte *24 de cor. pe lună*.

Peste aceasta fiecare elevă trebuie să plătească lunar câte *1 coroană* pentru medic.

La primire fiecare elevă va fi vizitată de medicul Internatului, dacă este pe deplin sănătoasă.

Deoarece numărul elevelor atât al celor cu plată, cât și al bursierelor este restrâns, de aceea să invite părinții și tutorii a se anunța, respective a înainta petițiunile înzestrate cu testimoniu de paupertate și cu actul de botez la subscrisa președintă *până în 20 August st. v.*

Primirea elevelor în »Internat« se va face *dela 25 August încolo.*

La primire are să aducă fiecare elevă albiturile și vestimintele necesare, precum și așternutul de pat.

În legătură cu acest »Internat« Reuniunea în anii trecuți a înființat și un »Orfelinat« pentru fetițe orfane și sărace dela 6—12 ani; aceste fetițe primesc întreținerea completă pe spesele reuniunii și sunt obligate a cerceta școlile române gr. or. din loc.

Petițiunile pentru primire sunt a se adresa *până în 20 August st. v.*

Informațiuni mai de aproape se pot primi dela președinta reuniunii și dela actuarul acesteia.

Elena Sabadeanu,
președintă.

Ioan Lengeru,
advocat și secretar al reuniunii.

NB. Rugăm pe Onor. public a nota bine adresa Internatului: Suburbii Scheiu, **Cacova de sus Nr. 3**, iar, dela 17/30 Septembrie a. c.: tot Suburbii Scheiu, însă în casele proprii ale Reuniunii: **Șirul spitalului Nr. 10.**

E C O N O M I E.

Măestrii de pivniți ambulanti.

(Pentru viieri).

Ministrul r. u. de agricultură sub Nr. 12891 ne vestește, că la cursul r. u. de măestri de pivniți din Budafok sunt aplicați 5 măestri de pivniți ambulanti. Chiemarea acestora este, ca la dorința viierilor să se prezinte la fața locului, să le dea instrucțiunile de lipsă, cu privire la manipulara vinurilor, ba să îndeplinească înșiși în pivnițele proprietarilor toate lucrările relative, sau apoi ca sub supraveghierea lor să îndeplinească acele lucrări vințelării sau alți încrezuți ai proprietarilor și să le dea instrucțiunile practice de lipsă.

Proprietarii au să solvească unui măiestru de pivniți

ambulant diurne de 3 cor. la zi, computate dela ziua plecării din Budafok și până la ziua reîntoarcerii; mai departe a-l prevedea cu locuința și mâncarea de lipsă, ear, după ce șoselele de drum pe calea ferată le suportă erariul, proprietarul solvește numai cărașia măestrului dela gara mai apropiată și până la locuința sa și de aci până la gară.

Doritorii de a reflecta la serviciile măestrilor de pivniți ambulanți să se adreseze la direcțiunea cursului de măestri de pivniți din Budafok (»budafoki m. k. pince mes-teri tanfolyam igazgatósága« Budafok). Măestrii de pivniți vor satisface Invitării de a eși la fața locului în rândul în care s'au prezentat cererile Pentru ca măestrii de pivniți ambulanți să poată sta la dispoziția a cât mai mulți proprietari, ei nu pot petrece la un proprietar mai mult de 6 zile. Abatere se va face numai la caz, că nu va fi reclamată după cele 6 zile de alt proprietar.

Recomandăm și proprietarilor nostri de vii să se folosească după împrejurări de serviciile măestrilor de pivniți ambulanți. — Sibiu, 27 Iulie n. 1907.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Pantaleon Lucaș,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Știri de tot felul.

Mersul timpului. După cele două ploi bune ce am avut săptămâna aceasta, timpul la Orăștie e liniștit și frumos. În urma aceasta să sperează a să îmbunătăți otăvurile și miriștea de cari să simte mare lipsă din cauza fânului neîndestulitor. — Recolta primăverilor și cu deosebire a cucuruzului promite a fi foarte bună.

Tirgul de țeară la Deva, ținut în 18 și 19 Iulie v., a fost bine cercetat atât cel de vite cât și de cai. S'au vândut și cumpărat boi și cai frumoși cu prețuri moderate.

† **George Brancovici,** patriarhul bisericii gr.-or. sârbești, a decedat Marți, la orele 12 din zi, în reședința sa din Carloveț, după un morb scurt de două zile. Inmor-

mântarea i-să face în 5 l. c. cu participarea tuturor episcopilor sârbești. S'a născut la anul 1830. A fost preot, de mir în Zenta apoi protopresbiter, iar după moartea soției sale s'a călugărit și a ajuns arhimandrit. La anul 1882 a fost ales episcop al diecezei Timișoara, și la anul 1892 patriarh.

Emigrările. În săptămâna trecută au emigrat — conform datelor statistice — din Ungaria 3942 persoane, dintre cari 757 Maghiari, 1878 Slovaci, 325 Germani, 781 Croați și 210 *Români*.

Mine de aur în comitatul Caraș-Severin. În părțile Făgetului s'au descoperit vine bogate în aur și argint. Într'o măjă metrică be mineralii s'au aflat 2 gr. aur, 106 gr. argint, 7 kgr. aramă și 17 kgr. plumb. O societate engleză va trimite un om de specialitate la fața locului.

A 17-a expoziție de vite de prăsilă împreună cu împărțire de premii în bani, o va aranja »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu« în comuna *Săcădate*. Biroul Reuniunii adresându-se primăriei comunale din Săcădate, a rugat-o să țină cât mai neîntârziat cu frunțașii comunei și cu cei din comunele învecinate o consfătuire, în care ocupându-se de afacere, să aleagă ziua în care să se țină expoziția, să numească comunele din care să se admită vitele la expoziție, să institue un comitet aranjator local, care să ia măsuri pentru aranjare, să instituie anchete în comunele admise cu vitele la expoziție și să dea instrucțiuni proprietarilor atât cu privire la hrănirea vitelor. Premii se vor împărți în voloare de 200 cor. Ne nutrește speranța, că Săcădateii vor ști aprecia nizuințele Reuniunii agricole ce tind la înflorirea și bunăstarea plugarilor nostri.

Foc în gara dela Timișoara. În magazinul de materiale din gara Timișoarei a izbucnit Duminecă un foc îngrozitor, care așa de iute a cuprins întreg magazinul, încât pompierii n'au mai putut salva nimic. Toate mărfurile din magazin au fost distruse de flacări. Paguba se urcă la 400 mii cor. La lucrările de salvare au fost răniți 2 pompieri foarte grav ear alți patru au primit răni ușoare. În magazin a'a aflat mult petreleu și materii explosive. Spre norocire, focul a fost în curând localizat, evitându-se astfel o nenoro-

cine mai mare. Se presupune că focul a fost pus. S'a pornit cercetare.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodărilor români din Sibiu« s'au mai făcut următoarele daruri: dl Pomoiu Burz, dirigentul filialei »Sentinela« din Vég-Szt. Mihai, din privilegiul plasării în Sibiu a băeților de țărani din Vég-Szt-Mihai: Simeon Ghizeșan de învățacel covrigar și Lazar Tomici de învățacel frizer, 2 cor., Dr. Aur. Crăciunescu, prof. sem., Dr. Lucian Borcia, adv., Dr. Dem. Borcia, col. la »Tel. Rom.«, Dr. Nic. Bălan, prof. sem., Ioan Rebeș, funcț. la »Albina«, Alexandru Simonescu, funcț. la comitat, Candid Popa, inv., Emil Surdu, iginer, Eugen Vancu, func. la »Albina«, Dr. Valeriu Ghibu, cand. de adv., fiecare câte 20 bani, parochul Ioan Roman din Stărciu, soția sa Rozalia și fica lor Silvia 60 bani, O. S. »Inimic«, N. N., »Culiță« fiecare câte 20 bani, Ilie Hociotă, catihet (Cluj) »Ies« fiecare câte 10 bani, ear din privilegiul intrunirii agricole, ținute de comitetul central al »Reuniunii rom. agricole« în comuna Șura-mică, Ioan Ciolan, Petru Ciolan, George Ludoșan și Toma Murășanu, toți economi R. Simu, Nic. Iosif, membri în comit. agricol, Aron Mihuleț, paroch, Nic. Tomuța, inv., Ilie Dragomir și Vic. Tordășianu, fiecare câte 10 bani.

Concurs.

La școala economică, înființată de consistorul arhidiecezan, lângă seminarul pedagogic-teologic din Sibiu, pentru câștigarea și completarea cunoștințelor practice în economia de câmp, viticultură, lăptărit, legumărit, pomărit, stupărit din partea elevilor seminarialise. primesc pentru anul școlar 1907/8, 6 (șase) tineri de religunea gr. orientală ca elevi, pe lângă următoarele condițiuni:

a) Concursa la această școală pot tineri trecuți de 15 ani, care au absolvat cel puțin școalele elementare cu purtare morală bună, trupește bine dezvoltăți, ceea ce vor dovedi cu atestat medical.

b) Elevii primesc în internat instrucțiune, cuartir, vîpt gratuit, și haine de pat.

c) Cei primiți sunt îndatorați să aducă cu sine două rânduri de haine și albiturile necezare.

d) Cursul acesta de economie este de 1 an și se începe cu 1 Octombrie st. n.

e) Ceice doresc a fi primiți să-și aștearnă rugărilor lor la Consistorul arhiepiscopesc, provăzute cu carte de botez, atestat școlar, atestat de moralitate, dela primăria comunală, vidimat de oficiul parohial, și atestat medical.

Rugărilor sunt a se înainta Consistorului arhiepiscopesc, până la 1 Septembrie st. n. 1607.

Sibiu, 19 Iulie 1907.

Consistorul arhiepiscopesc.

B I B L I O G R A F I E.

Anuarul XXXI. al Gimnaziului român greco-oriental din Brad (Brád) și al școlii primare anexate acestuia pe al 38-lea an școlar 1906/1907 publicat de Dr. Pavel Oprea, director. — Cuprinsul: Noțiuni de poezie populară, de Tr. Suci. — Supravegherea și conducerea institutului. — Date școlare.

*

România Fitorească de Alexandru Vlahuță, Biblioteca pentru toți No 272—274 un volum de 285 pag. cu ilustrații. Prețul 90 bani.

Aparițiunea într'o ediție populară și încă ilustrată a admirabilei opere a poetului *Alexandru Vlahuță* este un eveniment care ne bucură și pe care nu'l putem trece cu vaderea.

Prima ediției de 3 fr și 50, puțin accesibilă marelui public era doar un vis pentru unii, — și mulți priveau cu jale pe la vitrinele librăriilor râvnind la comoara de frumuseți cuprinse în volumul intitulat: »*România Fitorească*«. D. Alcalay editând această operă într'o ediție îngrijită dar ieftină, a făcut ca visul ne-atins până acum de cât de unii să devie o realitate pentru toată lumea. Astăzi, toți cititorii să pot destăta citind *România Fitorească* admirabila operă a marelui poet *Alexandru Vlahuță*.

CUMPĂRAȚI BIBLIOTECA „BUNUL ECONOM”

Din această bibliotecă să pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, costurile, prepararea fânului și pășunile»
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor».
3. »Sămânța plantelor agricole și sămănatul lor».
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor».
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală».
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbunătăți».
7. »Agricultura generală. — Lucrarea pământului. — Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul».
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea pământului).
- 9—10. »Prăsirea păsilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile găinșele (b. bilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)»
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara, orzul, ovăsu, meiul, hrișca cucuruzul (porumbul)».
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa rapița fasolea, lintea, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor».

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele să se adreseze la administrația »Bunul Econom» Orăștie (Szászváros).

FONDATA ÎN ANUL 1838.

°° MEDALIE DE AUR °°
°°° BUCUREȘTI 1894. °°°

TIPOGRAFIA „MINERVA”

ÎN ORĂȘTIE (SZÁSZVÁROS) PIAȚA-MARE NR. 2

PRIMEȘTE SPRE EFECTUIRE TOT
FELUL DE TIPĂRITURI CU CELE
°° MAI MODERATE PREȚURI! °°

COMANDE DIN AFARĂ SĂ EXECUTĂ URGENT.